

Piemiņas brīdis 1906. gada 16. februārī Valtaiķos nonāvētajiem novadniekiem

16. februārī plkst. 17:00 Valtaiķos pie 1906. gada 16. februārī nošauto revolucionāru piemiņas akmens notiks piemiņas brīdis vietējo vācu baronu un krievu Volīnijas pulka virsnieku nošauto 36 cilvēku atcerei. Aicināts pievienoties ikviens! Šogad aprit 112 gadi kopš pirmās Krievijas revolūcijas sākuma. Vistiešākajā sasaistē ar tās notikumu gaitu bija arī toreizējo Aizputes, Kuldīgas un Grobiņas apriņķu visdažādāko sociālo slāņu un politisko krāsu iedzīvotāji, viss vienalga, vai revolūcijas vai anti revolūcijas kustībā. Revolūcija, nākdama negaidīti, kā lavīna aizrāva un skārusi it visus: dziļi un iedvesmojoši – uz gadu desmitiem, tagad jau vairāk par gadsimtu un vēl tālākā nākotnē – pat pēc mums un mūsu bērnu bērniem.... Gan toreiz, tūlīt pēc gaišo, tumšo un arī zemisko viņu noplakuma, gan tagad – Neatkarīgas un atjaunotas Latvijas Republikas pilsoņu brīvības un ,diemžēl, ne ideālas pārticības apstākļos atrodas gudri spriedelējoši ļaudis, kas apcer, cik nepareizi vai pareizi, radikāli vai apdomīgi ir rīkojušies revolūcijas virpuļos ierautie. Taču arī 21. gadsimtā jāatceras traģiskie upuri un vārdos jānosauc to bēdes. Viena no daudzajām revolūcijas drāmām norisinājās netāļajā mūspusē pirms 111 gadiem- 1906. gada 16. februārī (pēc vecā stila – 3.02.) Valtaiķos, pie baznīcas un bijušā Bendrupa kroga. Tajā dienā tur kroga “kungu galā” baroni Keizerlings, Manteifels, Klopmans un Bredrihs, kā arī krievu Volīnijas pulka virsnieki sprieda “tiesu” pār vairākiem desmitiem latviešu zemnieku, vairākumā no tagadējās Jūrkalnes apkārtnes. Tajā dienā graviņā aiz kroga tika nonāvēti 32 cilvēki.

Cara zaldātu upuru aplaupīšanu un nonāvēšanu pavadīja Valtaiķu baznīcas zvana dimdoņa. Zvaniķis vairākas stundas esot pildījis mācītāja Hermana fon Gavela pavēli, lai zvans noslāpētu šāvienu troksni. Godinot un pieminot upurus, 1926. gada vasarā šo nozieguma vietu apmeklēja Jānis Rainis, bet 1933. gada 22. jūnijā šajā vietā tika atklāts piemineklis ar 36 vācu baronu un krievu cara varas upuru vārdiem. Noliecot galvas kritušo piemiņai, šogad, pēc vairāku gadu klusēšanas, 16. februārī plkst. 17.00 iedegsim piemiņas liesmiņas pie kritušo piemiņas akmens Valtaiķos un atgādināsim sev un citiem, ka Piektais gads Latvijai bija viens – tāpat kā taisnīguma un brīvības ideāls. Ikviens ir aicināts pievienoties! Gunārs Silakaktiņš, vēsturnieks Informācija un foto: pārpublicēti no www.aizputesmuzejs.lv